

SV

SV

SV



EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 24.7.2009
KOM(2009) 400 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Hållbar utveckling som ett genomgående inslag i EU:s politik:
2009 års genomgång av Europeiska unionens strategi för hållbar utveckling**

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

Hållbar utveckling som ett genomgående inslag i EU:s politik: 2009 års genomgång av Europeiska unionens strategi för hållbar utveckling

1. INLEDNING

En hållbar utveckling är såsom fastslås i fördraget det övergripande långsiktiga målet för EU. Europeiska unionens strategi för hållbar utveckling (nedan kallad *EU:s hållbarhetsstrategi*) bildar i sin reviderade form från 2006 ramen för en långsiktig hållbarhetsvision där ekonomisk tillväxt, social sammanhållning och miljöskydd går hand i hand och ömsesidigt stöttar varandra.

Under de senaste åren har Europeiska unionen gjort målet om hållbar utveckling till ett genomgående inslag i en lång rad politikområden. EU har, kan det framhållas, internationellt tagit på sig en ledarroll i kampen mot klimatförändringen och är beslutet att främja en koldioxidsnål, kunskapsbaserad och resurseffektiv ekonomi. Samtidigt fortsätter de ohållbara trenderna inom flera områden trots en hel rad positiva politiska förändringar. Efterfrågan på naturresurser har vuxit snabbt och överstiger vad jorden kan klara av på lång sikt. Den biologiska mångfalden är på nedgång överallt i världen och viktiga ekosystem är utsatta för alltmer tryck. Energiförbrukningen för transporter fortsätter att öka. Den globala fattigdomen består; och för att millennieutvecklingsmålen ska förverkligas måste det till stora ansträngningar.

Den nuvarande ekonomiska och finansiella krisen har visat att hållbarhet också är en nyckelfaktor för vårt finansiella system och ekonomin som helhet. Krisen påverkar hela näringslivet, liksom hushåll, företag och arbetstillfällen. Den senaste statistiken visar att arbetsmarknaden i EU fortsätter att försämrans i spåren av den ekonomiska krisen. Arbetslösheten ökar, antalet lediga arbeten sjunker fortfarande och företagen fortsätter att avisera stora personalnedskärningar inom flera sektorer. De mest utsatta människorna bland arbetstagarna drabbas värst.

Som en reaktion på den ekonomiska och finansiella krisen har EU och dess medlemsstater vidtagit åtgärder för att reformera det finansiella systemet och stödja den reala ekonomin samt främja sysselsättning och bidra till global återhämtning. I november 2008 antog kommissionen en viktig återhämtningsplan för tillväxt och sysselsättning¹. Återhämtningsplanen innehåller åtgärder som avser att gynna efterfrågan, hjälpa till att återställa tilltron och främja sysselsättning och social integration. Den innehåller också förslag till ”smarta” investeringar i morgondagens kompetenser och teknik för att bidra till högre ekonomisk tillväxt och hållbart välstånd på lång sikt.

¹ Återhämtningsplanen KOM(2008) 800, 26.11.2008 och KOM(2009) 114, 4.3.2009, sysselsättningsmeddelandet KOM(2009) 257, 3.6.2009 samt meddelandet *Sammanhållningspolitik: att investera i realekonomin* (KOM(2008) 876), 16.12.2008.

Det är av avgörande betydelse att åtgärderna för att understödja den reala ekonomin och minska den nuvarande krisens sociala effekter är förenliga med långsiktiga hållbarhetsmål. EU bör utnyttja krisen till att sikta mot finansiell och ekologisk hållbarhet och ett dynamiskt samhälle som är både koldioxidsnålt och resurseffektivt, kunskapsbaserat och socialt integrerat, och vidare främja denna syn globalt. Återhämtningsplanen och de anslutande nationella planerna innehåller redan ett antal initiativ som stöttar detta mål. Arbetet med att klara av krisen pågår just nu och sker särskilt i sammanhang av Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning, med fokus på grön tillväxt. På kort sikt hjälper gröna åtgärder till att återuppliva ekonomin och skapa arbetstillfällen. På medellång och lång sikt stimulerar de också till ny teknik och minskar vår inverkan på klimatförändringen, förbrukningen av naturresurserna och nedbrytningen av ekosystemen.

Vid sitt möte i december 2007 bad Europeiska rådet kommissionen att lämna en andra lägesrapport² om EU:s hållbarhetsstrategi senast i juni 2009. Föreliggande genomgång utgör ett svar på Europeiska rådets begäran.

Som en komplettering till denna genomgång kommer Eurostat senare under 2009 att publicera en övervakningsrapport om EU:s strategi för hållbar utveckling, som ska mäta framstegen i förhållande till kvantitativa indikatorer.

2. HÅLLBARHETENS ROLL I EU:S POLITISKA UPPLÄGG FÖRÄNDRAS

De senaste åren har EU visat sitt tydliga engagemang för hållbar utveckling och har lyckats göra denna hållbarhetsdimension till ett genomgående inslag på många politikområden. EU:s klimatförändrings- och energipolitik är bevis på det inflytande som denna strategi för hållbar utveckling har haft på den politiska dagordningen. EU har börjat integrera hållbarhetsdimensionen också på många andra politiska områden.

EU:s agenda för bättre lagstiftning har bidragit till att integrera politiska mål och att förbättra kostnadseffektiviteten för politiska beslut. Detta har uppnåtts genom förenkling av EU-lagstiftning, och minskad byråkrati. Konsekvensanalysernas roll bör också särskilt framhåvas. Kommissionens konsekvensanalyserutiner understöder hållbar utveckling genom att på ett integrerat sätt bedöma potentiella ekonomiska, sociala och miljömässiga effekter i ny lagstiftning eller politiska förslag.

Kommissionens förnyade sociala agenda innehöll ett integrerat helhetsperspektiv och flera politiska initiativ som omspannar skilda politikområden³. I den förnyade sociala agendan framhölls den betydelse om kommissionen fäster vid en hållbar utveckling av samhället och vidare aviserades att man ska formulera andra välfärdsmål än bruttonationalprodukt.

Sysselsättningsriktlinjerna utgör en del av den europeiska sysselsättningsstrategin och bildar ramen för utvecklingen och genomförandet av åtgärder som ligger i linje med målen för hållbarhetsstrategin. EU utnyttjar exempelvis strukturfonderna för att stödja medlemsstaterna i deras insatser för en koldioxidsnål och resurseffektiv ekonomi. Ytterligare utveckling av den koldioxidsnåla ekonomin kommer också vara mycket betydelsefull för att en återhämtning ska börja i EU.

² Den första lägesrapporten antogs i oktober 2007: KOM(2007) 642 och SEK(2007) 1416.

³ KOM(2008) 412, 2.7.2008.

Företagens sociala ansvar ger företagen möjlighet att kombinera ekonomiska, sociala och miljömässiga mål. Ett större engagemang för sitt sociala ansvar från de europeiska företagens sida kommer att förbättra Europas förmåga till hållbar utveckling. Kommissionen och många av EU:s medlemsstater har intensifierat insatserna för att främja mer socialt ansvarstagande bland företagen, med tonvikt lagd på dialog mellan de berörda parterna.

EU har också gjort framsteg när det gäller att göra hållbarhetsstrategins agenda till ett genomgående inslag i sin externa politik, exempelvis via bedömningar av konsekvenserna för hållbar utveckling i samband med föreberedelser av frihandelsavtal och arbete som rör klimatförändringen.

Medlemsstaterna håller också på att ta fram innovativa lösningar som är tillämpliga på agendan för hållbar utveckling. Användningen av ”skuggpriser” på koldioxid för att visa de sociala kostnaderna för utsläppen av växthusgas vid bedömningen av politiska alternativ har blivit allt mer vanliga. Frankrike har åtagit sig att göra koldioxidneutrala investeringar med medel från Sammanhållningsfonden för perioden 2007–2013. Att anslå koldioxid-”budgetar” till ministerier (Storbritannien) är ett annat exempel. Framsteg har gjorts i fråga om koldioxidredovisning i företag. Resultaten från försök i ett antal medlemsstater visar också att bruket av smarta mätare kan sänka energiförbrukningen med upp till 10 %. Vissa medlemsstater har utvecklat nya energiredovisningssystem, bl.a. med finansiellt stöd, som lett till avsevärda minskningar av energiförbrukningen inom byggnadssektorn. I Frankrike har ”Grenelle de l'Environnement” fört samman regering, näringsliv och civilsamhället till en debatt på hög nivå om nya åtgärder för hållbar utveckling.

3. POLITISKA FRAMSTEG I FRÅGA OM EU:S STRATEGI FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Följande avsnitt ger en överblick över vilka framsteg som gjorts på EU-nivå vad gäller sju centrala utmaningar och tematiskt övergripande frågor sedan den förra rapporten i oktober 2007. Den är inte menad som någon uttömmande lista över vidtagna åtgärder, utan visar bara fram de viktigaste initiativen inom varje område. Eurostats indikatorrapport, som bygger på EU:s indikatorer på hållbar utveckling (SDI) publiceras senare under hösten 2009, och kommer att ytterligare belysa framstegen ute på fältet. Vissa preliminära resultat från denna rapport⁴ finns redan i föreliggande genomgång.

Klimatförändring och ren energi

EU:s utsläpp av växthusgas ökade visserligen under perioden 2000–2004, men de senaste tre åren har trenden varit positiv och EU håller tidtabellen för att kunna uppfylla sitt mål enligt Kyotoprotokollet. Om de globala klimatförändringsåtgärderna inte vidtas snabbt kommer de globala utsläppen av växthusgaser år 2020 att vara minst 60 % högre än 1990⁵. Även om andelen förnybara energikällor i bruttoenergiförbrukningen inom unionen har vuxit snabbare sedan 2002 är siffran fortfarande långt ifrån målet för 2010 på 12 %.

De senaste åren har EU gått i bräschen i kampen mot klimatförändringen. I december 2008 enades EU:s lagstiftare om ett paket med klimatinsatser och förnybar energi⁶ som innehåller

⁴ Eurostats data för indikatorerna omfattar till största del åren 2000–2007.

⁵ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer meddelandet *På väg mot ett övergripande klimatförändringsavtal i Köpenhamn*, SEK(2009) 101.

⁶ http://ec.europa.eu/environment/climat/climate_action.htm

långtgående mål för EU. EU åtog sig ensidigt att senast 2020 minska sina totala utsläpp till 20 % under 1990 års nivåer, och att höja ribban till en 30-procentig utsläppsminskning om en heltäckande internationell klimatöverenskommelse skulle komma till stånd i Köpenhamn i december 2009. EU satte också upp ett mål för sig själv om att öka andelen förnybara källor inom energianvändningen till 20 % senast 2020. Som en del av paketet ändrades direktivet om EU:s system för handel med utsläppsrätter⁷, och direktiven om avskiljning och lagring av koldioxid⁸ och om förnybara energikällor⁹ antogs. Energieffektivitetspaketet skärper den centrala lagstiftningen om energieffektivitet för byggnader¹⁰ och energiförbrukande produkter¹¹. Ytterligare energibesparingar kommer att ske genom att ekodesigndirektivet¹² också ska omfatta energirelaterade produkter i överensstämmelse med handlingsplanen för hållbar konsumtion och produktion och hållbar industripolitik¹³. Reglerna för Europeiska regionala utvecklingsfonden har ändrats¹⁴ för att stödja hållbar energi i bostadssektorn, vilket ytterligare främjar investeringarna inom denna sektor. Den strategiska EU-planen för energiteknik¹⁵ (SET-Plan) skyndar på utvecklingen och spridningen av kostnadseffektiv koldioxidsnål teknik. På liknande sätt antogs 2009 ett meddelande om att utnyttja informations- och kommunikationsteknik (IKT) för att förbättra energieffektiviteten¹⁶.

Överenskommelsen om paketet med klimatinsatser och förnybar energi var ett stort steg framåt mot bakgrund av den ekonomiska krisen och innebär ett betydande bidrag från EU till arbetet med att uppnå en heltäckande klimatförändringsöverenskommelse i Köpenhamn. EU:s växthusgasutsläpp utgör dock bara en begränsad andel av de globala utsläppen. Samtidigt som EU:s tidtabell håller i fråga om målen om minskade växthusgasutsläpp enligt Kyoto-protokollet är de globala koldioxidutsläppen i dag omkring 40 % högre än de var 1990, som räknas som Kyotoprotokollets basår¹⁷. Uppskattningsvis måste de globala växthusgasutsläppen senast 2050 minskas till en nivå under 50 % av 1990 års nivåer för att begränsa den genomsnittliga globala temperaturhöjningen till mindre än 2°C jämfört med de förindustriella nivåerna¹⁸. Att de internationella klimatförhandlingarna i Köpenhamn blir lyckade är av central betydelse om vi ska nå fram till en långsiktigt hållbar framtid för vår planet.

Vitboken om anpassning till klimatförändringen¹⁹ utgör en utgångspunkt för att minska EU:s sårbarhet för effekterna av klimatförändringen, med fokus på att integrera denna anpassning i EU:s centrala politikområden och relevanta politiska åtgärder samt bygga upp en kunskapsbas och trappa upp det internationella samarbetet.

Hållbara transporter

⁷ Direktiv 2009/29/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 63).

⁸ Direktiv 2009/31/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114).

⁹ Direktiv 2009/28/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 16).

¹⁰ KOM(2008) 780, 13.11.2008.

¹¹ KOM(2008) 778, 13.11.2008.

¹² KOM(2008) 399, 16.7.2008.

¹³ KOM(2008) 397, 16.7.2008.

¹⁴ Förordning (EG) nr 397/2009 (EUT L 126, 21.5.2009, s. 3).

¹⁵ KOM(2007) 723, 22.11.2007.

¹⁶ KOM(2009) 111, 12.3.2009.

¹⁷ Prosperity without Growth? The transition to a sustainable economy. UK Sustainable Commission, 2009.

¹⁸ *På väg mot ett övergripande klimatförändringsavtal i Köpenhamn*, KOM(2009) 39, 28.1.2009.

¹⁹ Vitbok - Anpassning till klimatförändring: en europeisk handlingsram, KOM(2009) 147, 1.4.2009.

Även om BNP-tillväxten har överstigit energiförbrukningsökningen inom transportsektorn, fortsätter energiförbrukningen och utsläppen av växthusgas från transporter att öka. Tecken visserligen finns på att kopplingen mellan transportvolymerna och ekonomisk tillväxt har brutits för passagerartransporter, men godstransporterna har däremot växt snabbare än BNP. Buller och luftföroreningar orsakade av transporter är fortfarande ett stort problem runt om i EU, med grava effekter på hälsan.

Som en del av paketet för klimatinsatser och förnybar energi²⁰ har EU åtagit sig att senast 2020 ta 10 % av sin transportbränsleförbrukning från förnybara energikällor (inklusive biobränsle, förnybar elektricitet och väte). Detta mål åtföljs av bindande hållbarhetskriterier för biobränsle som ingår i direktivet om förnybar energi²¹ och bränslekvalitetsdirektivet²².

Bland de viktiga nyheterna i EU:s politik märks ett paket som rör gröna transporter och som ska göra transporterna mer miljövänliga²³, internaliseringen av externa kostnader²⁴ och minskningen av järnvägsbuller²⁵. Det innehöll också ett förslag till internaliseringsavgifter för lastbilar²⁶. I april 2009 antogs en förordning med bindande mål för koldioxidutsläpp från nya personbilar²⁷.

Bland de andra framstegen märks ett direktiv om främjande av rena och energieffektiva vägtransportfordon²⁸, en handlingsplan för införande av intelligenta transportssystem²⁹ och nya åtgärder som följer upp grönboken om rörlighet i städer. Vidare har en överenskommelse uppnåtts om att inkludera lufttrafiken i EU:s system för utsläppshandel från och med 2012. När det gäller sjötransporter inbegriper åtgärderna antagandet av sjösäkerhetspaketet och en sjötransportstrategi fram till 2018³⁰.

Förslag till ett nytt direktiv om märkning av däck³¹ och en förordning om begränsningar av däckbuller, motståndsstandarder och användning av varningssystem för däcktrycket³² har också antagits.

När EU:s transportpolitik utvecklas vidare är det mycket viktigt att beakta alla sidor av hållbarheten (t.ex. utsläpp, buller, markanvändning och biologisk mångfald) och bygga eventuella åtgärder på en långsiktig vision om mobilitet – både för människor och för gods – som är hållbar och som omfattar hela transportsystemet³³, samt på kompletterande arbete på unionell, nationell och regional nivå.

Hållbar konsumtion och produktion

²⁰ http://ec.europa.eu/environment/climat/climate_action.htm

²¹ Direktiv 2009/28/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 16).

²² Direktiv 2009/30/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 88).

²³ KOM(2008) 433, 8.7.2008.

²⁴ KOM(2008) 435, 8.7.2008.

²⁵ KOM(2008) 432, 8.7.2008.

²⁶ KOM(2008) 436, 8.7.2008.

²⁷ Förordning (EG) nr 443/2009 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 1).

²⁸ Direktiv 2009/33/EG (EUT L 120, 15.5.2009, s. 5).

²⁹ KOM(2008) 886, 16.12.2008.

³⁰ KOM(2009) 8, 21.1.2009.

³¹ KOM(2008) 779, 13.11.2008.

³² KOM(2008) 316, 23.5.2008.

³³ Meddelandet *Hållbara framtida transporter: ett integrerat, teknikstyrt och användarvänligt transportsystem*, KOM(2009) 279, 17.6.2009.

För förändringarna i fråga om hållbar konsumtion och produktion är bilden tämligen blandad, med vissa framsteg när det gäller att frikoppla miljöförstöring och användning av naturresurser från ekonomisk tillväxt. Konsumtionsmönstren, huvudsakligen vad avser energiförbrukning, visar dock en tydlig ogynnsam utveckling, medan produktionsmönstren visar positiva tecken.

Handlingsplanen för hållbar konsumtion och produktion samt en hållbar industripolitik³⁴ kommer att hjälpa fram förbättringar av produkternas miljöprestanda, gynna efterfrågan på hållbarare produkter och produktionsteknik samt främja innovation. Handlingsplanen åtföljdes av förslag till en omarbetning av ekodesign- och energimärkningsdirektiven och en översyn av förordningarna för miljömärken och gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning (Emas)³⁵. Detaljhandlare spelar en mycket viktig roll när det gäller att påverka konsumenternas val och ett forum har inrättats med uppgift att minska detaljhandelns miljöavtryck och att ge konsumenterna bättre information.

När det gäller miljöanpassad offentlig upphandling märks bland de viktiga politiska initiativen Energy Star-förordningen³⁶ och ett meddelande om offentlig upphandling för en bättre miljö³⁷, som föreslår att medlemsstaterna från och med 2010 ska uppnå ett frivilligt 50-procentigt mål för miljöanpassad offentlig upphandling. Kommissionens avdelningar har arbetat fram kriterier för miljöanpassad offentlig upphandling för tio prioriterade produkt- och tjänstegrupper (t.ex. transport, livsmedel, byggverksamhet och kontorsutrustning) som medlemsstaterna har uppmanats att godkänna.

Genomförandet av handlingsplanen för miljöteknik har fortskridit, liksom arbetet med miljöinnovationsmätning. Enligt de omarbetade riktlinjerna för statligt stöd till miljöskydd räknas de högsta tillåtna stödnivåerna för miljöinnovationsinvesteringar upp med en 10-procentig bonus³⁸. Direktivet för samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (IPPC)³⁹ är ett mycket viktigt verktyg för att nå hållbar produktion och miljöinnovation, som ytterligare kommer att byggas ut med förslaget till ett direktiv om industriutsläpp⁴⁰.

År 2008 trädde EU:s flaggskepp kemikalielagstiftningen Reach i kraft när den nya Europeiska kemikaliemyndigheten inledde sitt arbete. Nya regler för klassificering, märkning och förpackning av kemikalier har också börjat gälla.

Bevarande och förvaltning av naturresurser

Mycket positivt har visserligen skett vad gäller situationen för och användningen av vatten och luft, men mänsklig verksamhet fortsätter trots detta att hota den biologiska mångfalden och naturområden.

Den globala efterfrågan på naturresurser ökar snabbt och kommer att fortsätta att växa till följd av ökningen av världens befolkning, som förväntas nå 9 miljarder 2050. Mätt med

³⁴ KOM(2008) 397, 16.7.2008.

³⁵ Europaparlamentet och rådet har redan nått en överenskommelse om ekodesigndirektivet och förordningarna om miljömärken och gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning (Emas).

³⁶ Förordning (EG) nr 106/2008 (EUT L 39, 13.2.2008, s. 1).

³⁷ KOM(2008) 400, 16.7.2008.

³⁸ EUT C 82, 1.4.2008, s. 1.

³⁹ http://ec.europa.eu/environment/air/pollutants/stationary/ippc/key_impl.htm

⁴⁰ KOM(2007) 844, 21.12.2007.

ekologiska fotavtryck beräknas denna efterfrågan överskrida vad planeten kan klara av i det långa perspektivet med 30 %⁴¹.

Den biologiska mångfalden avtar globalt och några tecken finns inte på att denna trend håller på att vända eller avmattas. EU kommer sannolikt inte att uppnå sitt mål för 2010 när det gäller att stoppa förlusten av biologisk mångfald⁴². Europas fiskbestånd har i årtionden varit överfiskade⁴³. Den årliga förlusten av ekosystemtjänster beräknas motsvara 50 miljarder euro, medan de kumulerade välfärdsförlusterna fram till 2050 beräknas motsvara 7 % av BNP⁴⁴.

Jämfört med tidigare år är skogsekosystemen i EU stabila men alltmer utsatta för påfrestningar, t.ex. stormar, bränder, skadeinsekter och annan skadlig inverkan som har samband med klimatförändringen. Jordkvaliteten fortsätter att försämrans i takt med klimatförändringen. I allmänhet är ekosystemets tjänster viktiga i detta sammanhang eftersom de också hjälper till att mildra extrem väderlek och minska effekterna av vädret och bevara den biologiska mångfalden.

Bland EU-initiativen ingår råvaruinitiativet⁴⁵ med sitt förslag om en integrerad strategi för att handskas med olika utmaningar rörande tillgången till råvaror, bl.a. sekundära råvaror som bara kan erhållas i EU genom mer och bättre återvinning. Den internationella panelen för hållbar resursförvaltning⁴⁶ invigdes i november 2007 av FN:s miljöprogram (Unep) och kommissionen. Ny lagstiftning om saluföring av utsäde och förökningsmaterial har utarbetats för att bidra till att stoppa upp utarmningen av den biologiska mångfalden⁴⁷.

Det reviderade ramdirektivet om avfall⁴⁸ är en viktig språngbräda för att hjälpa EU att gå vidare mot bättre hantering av materiella resurser och en förbättrad resurseffektivitet. Det förtydligar grundläggande begrepp som avfallshierarki, förebyggande av avfall samt införlivandet av livscykelänkandet. Direktivet sätter upp viktiga mål för återvinning av avfall till 2020: 50 % för återvinning av hushållsavfall och 70 % för bygg- och rivningsavfall.

Medlemsstaterna har vidtagit speciella åtgärder för att skydda den biologiska mångfalden i och med genomförandet av fågel- och habitatdirektiven. Natura 2000-nätverket har dock inte slutförts, och frågan om lämplig skötsel av djurarter och livsmiljöer är heller inte avgjord.

Bland de centrala åtgärderna som rör vattenförvaltning märks det fortsatta genomförandet av vattenramdirektivet och gemenskapens politik vad gäller med vattenbrist och torka⁴⁹. Målet med direktivet, att uppnå god miljöstatus för alla vatten senast 2015, är en stor utmaning eftersom större delen av vattenmassorna inom EU riskerar att inte klara av målen för

⁴¹ Världsnaturfonden, *Living Planet Report*, 2008

⁴² *En halvtidsutvärdering av genomförandet av gemenskapens handlingsplan för biologisk mångfald*, KOM(2008) 864, 16.12.2008.

⁴³ Grönbok: *Reform av den gemensamma fiskeripolitiken*, KOM(2009)163, 22.4.2009.

⁴⁴ *The Economics of Ecosystems and Biodiversity – Lägesrapport till partskonferensens nionde möte inom ramen för konventionen om biologisk mångfald (2008) och En halvtidsutvärdering av genomförandet av gemenskapens handlingsplan för biologisk mångfald* (KOM(2008) 864) samt EPRG (under 2009).

⁴⁵ KOM(2008) 699, 4.11.2008.

⁴⁶ www.unep.fr/scp/rpanel/

⁴⁷ http://ec.europa.eu/food/plant/propagation/conservation_varieties/index_en.htm

⁴⁸ Direktiv 2008/98/EG (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁴⁹ KOM(2007) 414, 18.7.2007 http://ec.europa.eu/environment/water/quantity/scarcity_en.htm

direktivet om inga åtgärder vidtas. Vattenramdirektivet har kompletterats genom ett direktiv med miljökvalitetsnormer för ett antal prioriterade kemikalier⁵⁰.

Den integrerade havspolitikerna, som fick sin början i oktober 2007, bildar en gemensam ram för EU:s alla havspolitiska frågor och har infört övergripande verktyg som ser till att den marina miljön (oceaner, hav och kuster) används på ett genuint hållbart sätt. Stora framsteg har gjorts inom sektoriella politiska initiativ på det marina området⁵¹. Havsbäckenstrategier för Ishavet, Östersjön och Medelhavet kommer att handskas med de specifika problemen för dessa vattenmassor.

Grönboken om en reform av den gemensamma fiskeripolitiken⁵² innehåller en redogörelse för tillståndet i EU:s fiskesektor och analyser av nuvarande fiskeripolitik. Den sätter igång och uppmuntrar den offentliga debatten om hur man ska säkra långsiktig hållbarhet och lönsamhet för fisket.

Folkhälsa

Den generella utvecklingen av hälsan inom EU är tämligen blandad. Det antal år som en europé kan förväntas leva med hälsan i behåll ökar sakta men säkert. Förbättringar av hälsan syns genom sjunkande antal dödsfall till följd av kroniska sjukdomar och självmord. Färre olyckor inträffar också på arbetsplatserna. Dock är människor oftare utsatta för luftföroreningar och produktionen av giftiga kemikalier är större, och nya utmaningar dyker upp.

EU:s hälsostrategi⁵³ som antogs i oktober 2007 ger ett helhetsperspektiv på uppgiften att skapa framsteg och hållbarhet i EU-medborgarnas liv.

Bland åtgärderna för att främja god hälsa, minska hälsoojämlikheter och förbättra skyddet mot hälsohot kan här nämnas det arbete som rör svårare och kroniska sjukdomar, t.ex. cancer och sällsynta sjukdomar. Flera politiska initiativ är inriktade på mental hälsa, alkohol, övervikt och tobak, och på att bekämpa hiv/aids. De europeiska hälsoindikatorerna (ECHI)⁵⁴ ger information om hälsotillstånd, bl.a. indikatorn ”friska levnadsår”, och även om livsstilsrelaterade faktorer för hälsa och miljöförstöring.

Europaparlamentet och rådet har enats om en ny lagstiftningsram för hållbar användning av bekämpningsmedel⁵⁵. Den kommer att innebära en betydande förbättring i miljöskydds- och säkerhetshänseende. Gemenskapens nuvarande växtskyddssystem håller för närvarande på att aktualiseras⁵⁶.

⁵⁰ Direktiv 2008/105/EG (EUT L 384, 22.12.2008, s. 84).

⁵¹ Ramdirektivet om en marin strategi (direktiv 2008/56/EG, EUT L 164, 25.6.2008, s. 19), den europeiska strategin för havs- och sjöfartsforskning (KOM(2008) 534, 3.9.2008), det europeiska området för sjötransporter utan hinder (KOM(2009) 10, 21.1.2009), meddelandet om havsbaserad vindkraft (KOM(2008) 768, 13.11.2008), vitboken om anpassning till klimatförändringen (KOM(2009) 147, 1.4.2009) samt *En strategi för nedmontering av fartyg* (KOM (2008) 767, 19.11.2008).

⁵² KOM(2009) 163, 22.4.2009 <http://ec.europa.eu/fisheries/reform/>

⁵³ KOM(2007) 630, 23.10.2007.

⁵⁴ http://ec.europa.eu/health/ph_information/dissemination/echi/echi_en.htm

⁵⁵ <http://ec.europa.eu/environment/ppps/home.htm>

⁵⁶ http://ec.europa.eu/food/plant/strategy/index_en.htm

EU:s nya ordning för tillståndsgivning för fodertillsatser⁵⁷ driver på innovationen inom fodersektorn och förbättrade kvoter vid foderomvandling. I handlingsplanen för den nya djurhälsostrategin⁵⁸ ingår flera initiativ för att vidmakthålla en hållbar hög nivå på hälsonormerna för djur och människor. Arbetet med skydd och välbefinnande för djur har gått framåt.

Kommissionen bidrar också till förbättrad hälsa via EU-finansierad forskning och avancerade e-hälsotjänster, exempelvis genom att främja användningen av informations- och kommunikationsteknik i EU:s hälsosystem.

År 2009 sjösatte kommissionen ett initiativ för ungdomshälsa, som syftar till att förbättra ungdomars hälsa och välbefinnande. Kommissionen fortsatte också samarbetet med Världshälsoorganisationen (WHO) inom områden som klimatförändring, kvaliteten på inomhusluft, begränsning av tobakskonsumtionen och förebyggande av skador.

Social integration, demografi och migration

De arbetslösa hushållen, inkomstskillnaderna och de långtidsarbetslösa har minskat, men antalet arbetande fattiga och den generella risken för fattigdom har inte förändrats. Målet att minst hälften av de äldre arbetsföra senast 2010 ska vara förvärvsarbetande kommer sannolikt att uppnås, men målsättningen att skjuta upp den genomsnittliga pensionsåldern till 65 år senast 2010 kommer sannolikt inte att nås. Demografiska trender visar att den arbetsföra befolkningen i EU-27 börjar sjunka 2013 och kommer att minska med omkring 39 miljoner personer (12 %) fram till 2050 jämfört med 2008⁵⁹.

En stor utmaning kvarstår, nämligen att på bästa sätt ta till vara Europas demografiska potential: att höja sysselsättningsgraden och produktiviteten och lyckas med integrationen av invandrare. Ytterligare insatser behövs för att bekämpa diskrimineringen av invandrare.

Bland framstegen när det gäller att formulera en politik återfinns kommissionens rekommendation från oktober 2008 om aktiv integration av människor som är utestängda från arbetsmarknaden. Medlemsstaternas reformer när det gäller social integration och socialt skydd har främjats inom den öppna samordningsmetoden. EU:s strukturfonder stöder medlemsstaterna i deras ansträngningar att tackla fattigdom och social utestängning. Under perioden 2007–2013 anslås omkring 10 miljarder euro för detta ändamål.

Den andra demografirapporten⁶⁰ offentliggjordes i anslutning till det europeiska demografiska forumet 2008. En europeisk allians för familjen och en ny rådgivande grupp på regeringsnivå i demografifrågor har bildats.

Kommissionens rapport från 2009 om den åldrande befolkningen⁶¹ gör en djuplodande undersökning av de ekonomiska och budgetära effekterna av en åldrande befolkning i det långa perspektivet fram till 2060.

⁵⁷ http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/feedadditives/comm_register_feed_additives_1831-03.pdf

⁵⁸ http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/actionplan_en.htm

⁵⁹ Källa: Eurostat.

⁶⁰ SEK(2008) 2911, 21.11.2008.

⁶¹ KOM(2009)180, 29.4.2009 http://ec.europa.eu/economy_finance/thematic_articles/article14761_en.htm

Som ett led i handlingsplanen ”Att åldras på ett bra sätt i informationssamhället” har ett handlingsprogram antagits för forskning kring it-stöd i hemmet⁶². Programmet har tilldelats omkring 150 miljoner euro.

På invandringsområdet arbetar EU också på att förbättra hanteringen av migrationsströmmarna, att samordna nationell integrationspolitik och att bekämpa olaglig invandring. Som en del av genomförandet av den strategiska planen för laglig migration har lagstiftningsförslag lagts fram för att harmonisera förfaranden för inresetillstånd samt kriterier och rättigheter för vissa kategorier av tredjelandsmedborgare⁶³. EU-blåkort för högkvalificerade migranter har blivit verklighet⁶⁴. Kampen mot olaglig invandring har trappats upp ytterligare genom antagandet av direktivet om återvändande samt ett direktiv om påföljder mot arbetsgivare som anställer tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU⁶⁵.

Handböcker om integrationsfrågor för beslutsfattare och handläggare har tagits fram liksom en central EU-webbplats om integration⁶⁶ och vidare har ett europeiskt integrationsforum bildats. Medlemsstaternas arbete understöds genom Europeiska fonden för integration som tilldelats 825 miljoner euro för perioden 2007–2013.

I meddelandet om en gemensam invandringspolitik för Europa⁶⁷ och den europeiska pakten för invandring och asyl⁶⁸ fastställdes grunden för ett enhetligt tillvägagångssätt för framtiden. Europeiska rådet har också beslutat att för sin del hålla en årlig debatt om invandrings- och asylnpolitik, med början i juni 2010.

Globala utmaningar i fråga om fattigdom och utveckling

År 2008 vände EU den nedåtgående trenden för offentligt de flöden av utvecklingsbistånd som registrerats 2007. Trots att trenden nu vänt uppåt förefaller utvecklingen under de kommande åren ändå att kunna bli ganska problematisk eftersom många medlemsstater är långt ifrån sina individuella mål för 2010⁶⁹. De flesta övriga indikatorerna för globaliseringen av handeln, finansiering av hållbar utveckling och global resursförvaltning, uppvisar en positiv trend.

Det är absolut nödvändigt att få med partner från länder utanför EU i arbetet med att tackla de globala problemen som gäller hållbar utveckling. EU fortsätter sitt samarbete med länder och regioner utanför unionens gränser, både bilateralt och i fråga om multilaterala organ, exempelvis G8, FN:s kommission för hållbar utveckling (CSD), Unep och andra relevanta FN-organ samt OECD. Vid CSD:s möte i maj 2009 nåddes enighet om att det i framtiden för att uppnå långsiktig livsmedelstrygghet måste finnas politiska program som beaktar miljöhänsyn, exempelvis jordbrukets vattenbehov, skogsskövling, markförsämring och behov av anpassning till klimatförändringen samt utnyttjande av vetenskapsbaserade metoder och lokala inhemska kunskaper.

⁶² Beslut nr 742/2008/EC (EUT L 201, 30.7.2008, s. 49).

⁶³ Direktiv 2009/50/EG (EUT L 155, 18.6.2009, s. 17), KOM(2007) 638, 23.10.2007..

⁶⁴ Direktiv 2009/50/EG (EUT L 155, 18.6.2009, s. 17).

⁶⁵ Direktiv 2009/52/EG (EUT L 168, 30.6.2009, s. 24).

⁶⁶ <http://ec.europa.eu/ewsi/en/index.cfm>

⁶⁷ KOM(2008) 359, 17.6.2008.

⁶⁸ Rådsdokument nr 13440/08, meddelande från kommissionen KOM(2009) 266, 10.6.2009.

⁶⁹ KOM(2009) 160, 8.4.2009.

En miljödialog har etablerats på hög nivå med åtskilliga länder, bl.a. Brasilien, Kina, Indien, Ryssland, Mexiko och Sydafrika. En liknande dialog finns redan med Australien, Kanada, Japan och USA. Mer utvidgade samarbetsramar har tagits fram med ett antal länder, däribland Indien och Kina. Dessutom nåddes enighet om gemensamma förklaringar om klimatförändringen med Cariforum, Stillahavsöarnas forum och Afrikanska unionen, och AVS-länderna och EU har undertecknat en gemensam förklaring.

Dialog och samarbete med partner i den europeiska grannskapspolitiken främjar målen rörande hållbar utveckling. Det regionala samarbetet har härvidlag stärkts genom Medelhavsunionen, Svartahavssynergien och det östliga partnerskapet.

På utvecklingssamarbetsområdet märks bland de initiativ som bidragit till målen för den hållbara utvecklingen ett meddelande om en EU-strategi för stöd till katastrofförebyggande i utvecklingsländer⁷⁰, en strategisk europeisk ram för internationellt vetenskapligt och tekniskt samarbete⁷¹, ett internt arbetsdokument om bättre miljöintegration i utvecklingssamarbetet⁷² samt överenskommelser inom initiativet skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog (Flegt). Bland dessa ingår en frivillig partnerskapsöverenskommelse med Kongo Brazzaville och förhandlingar med flera andra länder.

Utbildning

Den utbredda låga utbildningsnivån har minskat inom alla åldersgrupper. Ökningen av deltagarna i aktiviteter relaterade till livslångt lärande och minskningen av antalet elever som slutar skolan i förtid är dock inte tillräckligt snabb för att motsvara de mål som satts upp.

Utbildning är en oundgänglig grundval för hållbar utveckling. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna i deras ansträngningar att ta fram en mer strategisk hållning till spridning av kunskaper och god praxis i ett försök att stimulera utbildning för en hållbar utveckling. I en inventering som kommissionen gjort av innovativ praxis i medlemsstaterna och EES-länderna framhävs vikten av utbildning för en hållbar utveckling⁷³.

Kommissionens meddelande *En uppdaterad strategisk ram för europeiskt samarbete om utbildning*⁷⁴ kommer att vara vägledande för samarbetet på EU-nivå inom detta område fram till 2020. Programmet Livslångt lärande 2007-2013 är ett huvudverktyg för utvecklingen av utbildningsväsendets roll.

Forskning och utveckling

Enligt uppgifter från Eurostat har andelen inhemska bruttoutgifter för forskning och utveckling i BNP minskat mellan 2000 och 2007 från 1,85 % till 1,83 %. Denna indikator uppvisar alltså en rörelse bort från EU:s mål på 3 % fram till 2010.

Ett av de centrala målen i sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling för perioden 2007–2013 (nedan kallat *FP7*) är att bidra till hållbar utveckling. Åren 2007 och 2008 anslogs cirka 44 % av den totala budgeten avsedd för samordnad forskningsverksamhet

⁷⁰ KOM(2009) 84, 23.2.2009.

⁷¹ KOM(2008) 588, 24.9.2008.

⁷² SEK(2009) 555, 21.4.2009.

⁷³ http://ec.europa.eu/education/more-information/doc/sustdev_en.pdf

⁷⁴ KOM(2008) 865, 16.12.2008, godkänd genom slutsatserna från Europeiska rådets möte den 12 maj 2009.

till projekt som är relaterade till hållbar utveckling. Två av de gemensamma teknikinitiativ som startats inom FP7, ”Clean Sky” och ”Vätgas och bränsleceller” är också kopplade till hållbarhet. EU:s totala bidrag uppgår till 1,3 miljarder euro. Dessutom föreslog kommissionen i EU:s ekonomiska återhämtningsplan tre större offentlig-privata partnerskap kring tre centrala hållbarhetsfrågor: ”miljöbilar”, ”energismåla byggnader” och ”framtidens fabriker”. Kommissionen försöker se till att hela det europeiska forskningsområdet är engagerat för målen avseende hållbar utveckling. Utmaningen framför oss är att bygga vidare på de första lovande steg som tagits och att förbättra bidraget från forskning till en hållbar utveckling.

Finansiering och ekonomiska instrument

På det sammanhållningspolitiska området investerar EU i hållbar utveckling genom att integrera sådana initiativ i de nationella och regionala utvecklingsstrategierna. Under programperioden 2007–2013 fortsätter man på så sätt att stödja arbetet med centrala problem och tematiskt övergripande frågor. Exempelvis kommer 105 miljarder euro, eller 30 % av de sammanlagt 347 miljarder euro som anslagits till sammanhållningspolitiken, under perioden 2007–2013 att läggas på miljön. Sammanhållningspolitiken gynnar också framväxten av politiska mekanismer, t.ex. programpolitik och flernivåstyrelse som stöttar hållbar utveckling inom programförvaltningsstrukturerna och uppmuntrar regionerna att sträva efter hållbar utveckling.

Det finns utrymme för att ytterligare integrera målen och principerna för EU:s hållbarhetsstrategi i sammanhållningspolitiken för att kunna tackla de nya hållbarhetsutmaningar som EU står inför, t.ex. problem rörande de demografiska förändringarna och klimatförändringen. Sammanhållningspolitiken kan ge hjälp till både att mildra klimatförändringen, främst genom att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi, och skapa anpassning till den.

Kommissionen har gjort det stegvisa avskaffandet av subventioner med negativa effekter på miljön till ett genomgående inslag i sin sektoriella politik, t.ex. genom reformen av fiskeripolitiken och som en del av ”hälsokontrollen” av den gemensamma jordbrukspolitiken.

Kommissionen har också antagit nya riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd⁷⁵ som kommer att innebära att en avvägning görs mellan större miljömässiga fördelar och minimal snedvridning av konkurrensen och vilket hjälper medlemsstaterna att införa rätta politiska instrument och att finansiera miljöinnovation.

Under det offentliga samrådet i samband med 2007 års grönbok om marknadsbaserade styrmedel för miljöpolitiken och näraliggande politikområden framkom ett stort intresse för att ytterligare använda marknadsbaserade styrmedel⁷⁶.

4. HÅLLBAR UTVECKLING I ETT FRAMTIDSPERSPEKTIV

Tre år efter det att genomförandet av EU:s hållbarhetsstrategi inleddes, är det dags att börja fundera över hur strategin bör utvecklas vidare i framtiden.

⁷⁵ EUT C 82, 1.4.2008, s. 1.

⁷⁶ SEK(2009) 53, 16.1.2009.

http://ec.europa.eu/environment/enveco/pdf/analyse_doc.pdf

På EU-nivå främjas och övervakas hållbar utveckling primärt i samband med de separata EU-politikområdena och EU:s hållbarhetsstrategi spelar i sig en viktig roll genom att främja det övergripande målet om hållbar utveckling. EU:s hållbarhetsstrategi har också kraftigt bidragit till arbetet med att få fram strategier för hållbar utveckling på nationell och regional nivå. Nästan alla EU:s medlemsstater har idag egna nationella strategier för hållbar utveckling, i linje med internationella rekommendationer för bästa praxis⁷⁷. En nyligen publicerad studie som beställts av Regionkommittén⁷⁸ ger en ingående analys av dessa nationella strategier.

För en del berörda parter är det svårt att förstå varför det finns flera tematiskt övergripande prioriterade strategier på EU-nivå, t.ex. Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning och EU:s hållbarhetsstrategi. Andra exempel på tematiskt övergripande strategier är klimatförändrings- och energipaketet och den integrerade havspolitikerna. Lissabonstrategin är en dynamisk strategi där hållbarhetsaspekten har tagits med (klimatförändring, energi, finansiell och social hållbarhet). EU:s hållbarhetsstrategi är en långsiktig strategi som ger en bra utgångspunkt för vägledning och redogörelser om den långsiktiga huvudsakliga utvecklingen och för att uppmuntra framåtblickande funderingar kring hållbarhet. Men den kräver också politiska insatser på kort sikt. Att foga samman tematiskt övergripande strategier förefaller inte genomförbart med tanke på de skilda funktioner som de fyller. Att hållbarhetsstrategin och Lissabonstrategin skulle komplettera varandra fastställdes i EU:s förnyade hållbarhetsstrategi⁷⁹. Utrymme kan kanske ändå finnas för att ytterligare klargöra den specifika roll som EU:s hållbarhetsstrategi spelar i förhållande till andra EU-strategier och att strama upp den i enlighet därmed.

Följande punkter kan beaktas med tanke på kontrollen av strategin:

- (1) Större samverkan med Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning, som ska ses över 2010, och med andra tematiskt övergripande EU-strategier. Det skulle också kunna finnas bättre samordning med och koppling till de politikområden som omfattas av strategierna och hur de följs upp.
- (2) Strategin skulle kunna stramas upp ytterligare eller alternativt åter fokuseras på sin övergripande karaktär och bilda en generell ram för beslutsfattandet i linje med de vägledande principerna från 2006.
- (3) Strategin skulle kunna underlätta utbytet av bästa praxis i fråga om innovativa metoder i medlemsstaterna.
- (4) För att effektivisera medlemsstaternas kontroll och tillämpning skulle de mekanismer som används i Lissabonstrategin också kunna brukas för att kontrollera genomförandet av EU:s hållbarhetsstrategi. De skulle kunna innehålla gemensamt fastställda mål, mätinstrument (indikatorer, riktlinjer), benchmarking (jämförelse mellan medlemsstaternas resultat) och efterbildningar för att kopiera och applicera bästa praxis i större skala.

⁷⁷ Nationella samordnare skapar en länk mellan EU-strategin och de nationella strategierna. Europeiska nätverket för hållbar utveckling (ESDN) underlättar utbytet av bästa praxis och erfarenheter med medlemsstaterna. Information om de nationella strategierna finns på ESDN:s webbplats: <http://www.sdnetwork.eu/?k=country%20profiles>

⁷⁸ Bidrag från regionala och lokala myndigheter till hållbara utvecklingsstrategier, Regionkommittén, 2009 (Författare: RIMAS).

⁷⁹ Rådsdokument nr 19117/06, 9.6.2006.

Åtgärder som understöder båda strategierna, med synliga positiva resultat på tillväxt, sysselsättning och miljö, skulle kunna ringas in. Att göra miljöinnovation, resurseffektivitet och grön tillväxt till ett genomgående inslag skulle kunna bli ett ledande tema.

- (5) Kontrollen av hållbarhetsstrategin bygger på en samling indikatorer på hållbar utveckling som samordnas av Eurostat. Indikatorerna utgör ett heltäckande kontrollverktyg, även om vissa viktiga indikatorer fortfarande behöver tas fram. I ett försök att mer effektivt komplettera indikatorer och nyckelinformation om hållbarhetsutmaningarna håller kommissionen på att utforska möjligheterna av att skapa en resultattavla för hållbar utveckling.
- (6) Nya hållbarhetsutmaningar håller på att växa fram och de finns idag inte med i EU:s hållbarhetsstrategi eller berörs bara marginellt. Bland dessa kan nämnas energitrygghet, anpassningen till klimatförändringen⁸⁰, livsmedelstrygghet, markanvändning, de offentliga finansernas hållbarhet och den externa dimensionen på hållbar utveckling. Beträffande den externa dimensionen bör prioriteringarna fortsatt vara klimatförändring och energi tillsammans med förverkligandet av millennieutvecklingsmålen.

Strategin skulle speciellt kunna fokuseras på EU:s långsiktiga mål inom avgörande områden, bl.a. genom att

- bidra till en snabb övergång till en koldioxid- och resurssnål ekonomi, som bygger på energi- och resurseffektiv teknik och hållbar transport och utvecklas mot hållbara konsumtionsvanor,
- öka miljöansträngningarna för att skydda biologisk mångfald, vatten och andra naturresurser; beläggen visar att förstörelsen av den biologiska mångfalden fortsätter i oroande takt; nedbrytningen av ekosystem minskar inte bara kvaliteten på våra egna och framtida släktleds liv, utan står också i vägen för hållbar, långsiktig ekonomisk utveckling,
- främja social integration; de mest utsatta i samhället riskerar att drabbas hårdast av den ekonomiska krisen och dess effekter kan dröja sig kvar längst för dem om inte verksamma åtgärder vidtas,
- stärka den hållbara utvecklingens internationella dimension och intensifiera ansträngningarna att bekämpa global fattigdom.

5. SLUTSATSER

I föreliggande meddelande görs en inventering av de politiska framsteg som EU har gjort på de områden som ingår i unionens hållbarhetsstrategi och ett underlag lämnas för reflektion och debatt kring hållbar utveckling. I denna genomgång påpekas att EU trots sina betydande ansträngningar att inlemma insatser för hållbar utveckling i de viktigare EU-politikområdena fortsätter de ohållbara trenderna och EU måste intensifiera sina ansträngningar. Som exempel

⁸⁰ KOM(2009) 147, 1.4.2009.

klimatförändringen visar, gör tidiga insatser mer och snabbare nytta till lägre kostnader jämfört med senare åtgärder.

Noteras bör att Europeiska ekonomiska och sociala kommittén hösten 2009 kommer med ett förberedande yttrande om framtiden för EU:s hållbarhetsstrategi, som ytterligare skulle kunna lämna bidrag till debatten.

Dessa och andra inslag, liksom aktiva bidrag från de berörda parterna, kommer att ge material till ett framtida beslut om EU:s hållbarhetsstrategi behöver den heltäckande genomgång som ursprungligen planerades 2006. En genomgång av detta slag kan ge underlag för att ytterligare strama upp EU:s hållbarhetsstrategi och tydligare definiera dess roll i EU:s politiska upplägg samt att fokusera den mot de områden där framstegen behövs allra mest och förbättra styrningen av den.